Lietas Nr. A420205515
Lietas arhīva Nr. A42-00327-16/26

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016. gada 15. aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Romāns Dončenko,

piedaloties pieteicējai /pers. A/, pieteicējas pilnvarotajiem pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – pārstāvim /pers.L/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2015. gada 31. marta lēmuma Nr. 22.9/L-14956 atcelšanu, kā arī morālā kaitējuma 1000 *euro* apmērā, zaudējumu 200 *euro* apmērā un tiesāšanās izdevumu 200 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai Iestāde) Nodokļu kontroles pārvaldes (turpmāk – NKP) Datu atbilstības pārbaužu daļa veica pieteicējas /pers. A/ datu atbilstības pārbaudi par nekustamā īpašuma 755/11425 domājamo daļu /adrese/ (faktiski – dzīvokļa Nr. 10), kadastra Nr. /numurs A/(turpmāk – Nekustamais īpašums), atsavināšanas darījumu.

VID NKP konstatēja, ka pieteicēja, pamatojoties uz 2012. gada 6. decembra aktu Nr. 1033 par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē, atsavināja Nekustamo īpašumu, kas ir bijis pieteicējas īpašumā vairāk par 60 mēnešiem, taču nekad nav bijusi viņas deklarētā dzīvesvieta. Ņemot vērā minēto, VID NKP secināja, ka Nekustamā īpašuma atsavināšanas rezultātā gūtie ienākumi kvalificējami kā ienākumi no kapitāla pieauguma, kas apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – IIN).

Pārbaudes rezultātā ar VID NKP Datu atbilstības pārbaužu daļas vadītājas 2015. gada 8. janvāra lēmumu Nr. 23.30/166 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējai noteikts nomaksai budžetā IIN par ienākumu no kapitāla pieauguma 13 379,32 *euro* apmērā un nokavējuma nauda 3706,07 *euro* apmērā.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdējusi VID ģenerāldirektorei.

[2] Ar VID ģenerāldirektores 2015. gada 31. marta lēmumu Nr. 22.9/L?14956 (turpmāk arī – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto argumentāciju.

[2.1] Pieteicējas ienākums no Nekustamā īpašuma atsavināšanas kvalificējams kā ienākums no kapitāla pieauguma, kas apliekams ar IIN, jo konkrētajā gadījumā neizpildās likumā paredzētais nosacījums par dzīvesvietas deklarēšanu Nekustamajā īpašumā.

[2.2] Pieteicējas uzmanība iesniegt deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma pirmo reizi tika vērsta ar 2014. gada 17. februāra audita pārskatu Nr. 23.11/128.

2014. gada 31. oktobrī pieteicējai uz deklarēto dzīvesvietu /adrese/, nosūtīts paziņojums Nr. 23.30/12342 par kapitāla pieauguma deklarācijas iesniegšanu līdz 2014. gada 10. decembrim, minētais uzaicinājums atsūtīts atpakaļ VID, jo tam beidzies glabāšanas laiks.

Līdz ar to secināms, ka VID izpildījusi administratīvā akta adresāta uzklausīšanas pienākumu, savukārt pieteicēja savas tiesības iesniegt pierādījumus nav izmantojusi. Nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka pieteicēja ir apstrīdējusi un pārsūdzējusi audita lēmumu. Nodokļu maksātāja pienākums iesniegt deklarāciju izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. Savukārt pasta aicinājumu par sūtījumu izņemšanu atstāšana bez ievērības ir no pašas personas gribas un rīcības atkarīgs apstāklis, kas neatspēko administratīvā akta paziņošanas prezumpciju.

[2.3] Pieteicējas iesniegto dokumentu kopijās minētie izdevumi netiek ņemti vērā, nosakot Nekustamā īpašuma iegādes vērtību, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.3.1] Iesniegtajām dokumentu kopijām atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likuma 6. pantā noteiktajam nav juridiska spēka, tādēļ VID nav tiesīgs tās izmantot kā pierādījumus konkrētajā lietā.

[2.3.2] Pieteicējas procentu maksājumi bankai nav atzīstami par izdevumiem, kas iekļaujami kapitāla aktīva iegādes vērtībā, jo saņemtais aizdevums nav saistīts ar Nekustamā īpašuma iegādi, tā kā Nekustamais īpašums saņemts dāvinājumā. Turklāt pieteicēja nav paskaidrojusi, kā saņemtais aizdevums ir izmantots, kā arī nav pievienojusi dokumentus (noformētus pēc aizdevuma saņemšanas), kas apliecina aizdevuma izmantošanu.

[2.3.3] Pieteicējas iesniegto dokumentu kopijas neapstiprina pieteicējas izdevumus par Nekustamajā īpašumā veikto remontu. No VID rīcībā esošās informācijas par remonta veicēju SIA „/Nosaukums B/" (deklarētā darbības veida neatbilstība, darbaspēka neesība, darījumu vērtības neatbilstība uzņēmuma deklarētajam apmēram, dokumentu kopijās uzrādītajai uzņēmuma atbildīgajai personai nav bijis pārstāvības tiesību) ir pamats secināt, ka dokumentu kopijas sniedz nepatiesas ziņas par saņemtajiem Nekustamā īpašuma remonta pakalpojumiem.

[2.4] VID ir pamats uzskatīt, ka ienākumi no Nekustamā īpašuma pārdošanas ir gūti 2013. gada maijā, jo 2013. gada 22. maijā ar zemesgrāmatas nodaļas tiesneša lēmumu nostiprinātas /pers. G/ īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu. Zemesgrāmatas nodaļas tiesneša lēmums pamatots ar 2012. gada 6. decembra izsoles aktu. Pieteicējas arguments, ka nauda par Nekustamā īpašuma atsavināšanu izsolē pieteicējas kontā saņemta 2013. gada 4. decembrī, nav dokumentāri pamatots.

[3] Pieteicēja vērsusies tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, kā arī morālā kaitējuma 1000 *euro* apmērā, zaudējumu 200 *euro* apmērā un

tiesāšanās izdevumu 200 *euro* apmērā atlīdzināšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] VID saziņa ar pieteicēju nav bijusi konsekventa. VID nav pienācīgi uzklausījis pieteicēju sākotnējā lēmuma izdošanas procesā.

[3.2] Pieteicējai iepriekš veiktajā auditā nevarēja tikt noteikti nekādi pienākumi attiecībā uz 2013. gada maiju, jo VID auditēja periodu no 2011. gada līdz 2013. gada martam. Turklāt pieteicēja uzskata, ka nav veikusi darījumus, kuros veidotos ar nodokli apliekamie ienākumi, līdz ar to viņai nebija pienākuma iesniegt IIN deklarāciju.

[3.3] Pieteicējas veiktie ieguldījumi Nekustamā īpašuma uzlabošanai un uzturēšanai ir ieskaitāmi, jo tie ir dokumentāri pierādīti. Aizdevuma līgums ar banku ir dokumentārs pierādījums pieteicējas ieguldījumiem, kādi viņai bijuši konkrētā kapitāla turēšanas laikā, kas saistīti ar kapitāla aktīva uzlabojumiem. Savukārt SIA „Nosaukums B" veiktos darbus un arī pieteicējas ieguldījumus apliecina kvītis un akti. Pieteicējai nebija pienākuma pārliecināties, vai Iestādei ir bijušas kādas pretenzijas pret minēto komercsabiedrību, jo pieteicēja attiecībā pret SIA „Nosaukums B" bijusi patērētāja, bet SIA „Nosaukums B" – pakalpojuma sniedzēja. Turklāt pieteicējai kā patērētājai nav arī bijis svarīgi, kāds ir bijis šīs komercsabiedrības paziņotais darbības veids.

[3.4] Zvērināta tiesu izpildītāja iekasētās summas par viņa pakalpojumiem nav atzīstamas par pieteicējas ienākumiem. Lai iegūtu pareizus matemātiskus aprēķinus par ienākumiem no Nekustamā īpašuma atsavināšanas, summas starpība, kuru pieteicēja varēja iegūt, bet neieguva zvērināta tiesu izpildītāja darbības rezultātā, ir jāiekļauj aprēķinos ar mīnus zīmi.

[3.5] VID ir pieņēmis lēmumu par izpildes nodrošinājumu, reģistrējot apgrūtinājumu uz nekustamo īpašumu /adrese A/, liedzot pieteicējai izpildīt līgumu ar privātpersonu. VID rīcības rezultātā no pieteicējas par līguma neizpildi civiltiesiskā kārtībā var tikt piedzīta ievērojama naudas summa.

[3.6] VID jau iepriekš veicis kļūdainus nodokļu uzrēķinus pieteicējai, tāpēc pastāv liela iespējamība, ka arī konkrētais Lēmums, kurš taisīts, daļēji pamatojoties uz apstrīdēto audita lēmumu, kura rezultātus VID atzinis par kļūdainiem, arī var būt nepareizs.

[3.7] Ar Iestādes prettiesisku rīcību Pieteicējai nodarīts morālais kaitējums, jo nebija ņemti vērā pieteicējas izdevumi, par kuriem ir dokumentāri pierādījumi, un Iestādes rīcība ir bijusi pretēja labas pārvaldības principam. Pieteicējai pasliktinājusies veselība no pārdzīvotā stresa pēc nemitīgiem VID pieprasījumiem, pārbaudēm, lēmumiem.

[3.8] Attiecībā uz zaudējumiem 200 *euro* apmērā un tiesāšanās izdevumiem 200 *euro* apmērā pieteicēja norāda, ka šie izdevumi radušies saistībā ar jurista pakalpojumiem.

[4] Paskaidrojumos tiesai VID norāda, ka neatzīst prasību, pamatojoties uz Lēmuma argumentāciju.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumu, bet atbildētāja to neatzina.

Attiecībā uz pieteikumu daļā, kas ierosināta par zaudējumu 200 *euro* apmērā un tiesāšanās izdevumu 200 *euro* atlīdzināšanu, pieteicējas puse paskaidroja, ka minētie zaudējumi ir saistīti ar tiesāšanās izdevumiem, līdz ar to pieteicēja uztur prasījumu par zaudējumu tikai 200 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Lietas dalībnieki piekrita viedoklim, ka pieteicējas pieteikums daļā par tiesāšanas izdevumu 200 *euro* apmērā atlīdzinājumu ir jāatstāj bez izskatīšanas.

Motīvu daļa

[6] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums daļā par Lēmuma atcelšanu, morālā kaitējuma 1000 *euro* apmērā un zaudējumu 200 *euro* apmērā nav pamatots un ir noraidāms, savukārt pieteikums daļā par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu 200 *euro* apmērā ir atstājams bez izskatīšanas.

[7] Pieteicēja, prasot zaudējumu atlīdzinājumu, bija norādījusi zaudējumus 200 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumus 200 *euro* apmērā. Lietas iztiesāšanas laikā noskaidrojās, ka ar minēto zaudējumu summu ir bijuši domāti tie paši izdevumi, kas pieteicējai bija radušies sakarā ar viņai sniegto juridisko palīdzību sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas procesā.

Tādējādi secināms, ka lieta daļā par zaudējumu atlīdzinājumu ir tikusi ierosināta par vieniem un tiem pašiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 278. panta pirmās daļas 4. punktu tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja tās pašas tiesas izskatīšanā atrodas administratīvā lieta starp tiem pašiem administratīvā procesa dalībniekiem par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata.

Ņemot vērā minēto tiesību normu, kuras būtība ir nepieļaut tiesvedību par vienu un to pašu jautājumu, tiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums ir atstājams bez izskatīšanas daļā par tiesāšanas izdevumu 200 *euro* apmērā atlīdzinājumu.

[8] Izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka šajā lietā ir strīds par to, vai pieteicējai ir bijis ienākums no kapitāla pieauguma. Ja ir bijis, vai ir pastāvējuši priekšnoteikumi, lai pieteicējai par šo ienākumu būtu jāmaksā nodoklis.

Lietā ir arī strīds par to, vai, nosakot apliekamā ienākuma apmēru, bija jāņem vērā pieteicējas izdevumi, uz kuriem norādījusi pieteicēja, proti, izdevumi Nekustamā īpašuma remontam, procenta maksājumi kredītiestādei un zvērināta tiesu izpildītāja iekasētā summa saistībā ar Nekustamā īpašuma atsavināšanu.

[9] Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" (turpmāk – IIN likums) 1. panta pirmās daļas 4. punktam IIN ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas ienākumus, un tas sastāv arī no nodokļa par ienākumu no kapitāla, tostarp nodokļa no kapitāla pieauguma. Minētā likuma 8. pantā ir uzskaitīti gada ienākumu avoti. Starp tiem minēti arī ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas atbilstoši šā likuma $11.^9$ pantam, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi. Saskaņā IIN likuma $11.^9$ panta pirmās daļas pirmo teikumu kapitāla pieaugumu nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību kapitāla aktīva turēšanas laikā. Saskaņā ar IIN likuma $11.^9$ panta otrās daļas 4. punktu arī nekustamais īpašums ir kapitāla aktīvs.

Tātad, ja persona atsavina sev piederošu nekustamo īpašumu, vispārīgi tai ir jāmaksā IIN (nodoklis par ienākumu no kapitāla pieauguma), ja vien uz konkrēto gadījumu neattiecas kāds no IIN likuma 9. pantā paredzētajiem izņēmumiem.

Pieteicēja nav norādījusi, ka uz izskatāmo gadījumu būtu attiecināms kāds no IIN likuma 9. pantā paredzētajiem izņēmumiem, līdz ar to tiesa to nepārbaudīs.

[10] Saskaņā ar IIN likuma $11.^9$ panta ceturto daļu, ja kapitāla aktīvs iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, par tā iegādes vērtību uzskata dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību.

Dāvinājuma līgumā, uz kura pamata pieteicēja ieguvusi īpašumā Nekustamo īpašumu, ir norādīta tā iegādes vērtība – 9095 Ls (*lietas 1. sējuma 111.?112. lapa*).

Pieteicēja norādījusi, ka Nekustamā īpašuma faktiskā vērtība ir bijusi daudz lielāka, nekā tā tikusi norādīta dāvinājuma līgumā. Pieteicēja dāvinājuma līguma sastādīšanas brīdī nav varējusi paredzēt izmaiņas tiesību normās, kas vēlāk radīs viņai pienākumu maksāt nodokli.

Tiesas ieskatā šādi pieteicējas argumenti neiztur kritiku. Lai gan ir acīmredzams, ka 2005. gadā Rīgas centrā esošs dzīvoklis nevarēja maksāt tik maz, tiesa uzskata, ka šajā lietā nav nepieciešams skaidrot, vai Nekustamā īpašuma iegādes vērtība ir atbildusi tā faktiskajai vērtībai, un kāda tā ir bijusi, jo minētās tiesību normas tiesiskā sastāva pazīme – „par tā iegādes vērtību uzskata dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību" – ir skaidra un nepārprotama.

Tiesa uzskata, ka pieteicēja nevar atsaukties uz to, ka viņa nevarēja paredzēt izmaiņas tiesību normās saistībā ar pienākumu maksāt nodokli no kapitāla pieauguma. No pieteicējas teiktā var saprast, ka gadījumā, ja pieteicēja būtu varējusi paredzēt šādu nodokli nākotnē, tad Nekustamā īpašuma dāvinājuma līgumā būtu bijusi norādīta Nekustamā īpašuma faktiskā vērtība. Tiesa norāda, ka Civillikuma normas vispārīgi neuzliek personām pienākumu dāvinājuma līgumā norādīt šā dāvinājuma vērtību. Taču, ja līdzēji ir izvēlējušies to norādīt, tad šā vērtība ir jānorāda patiesi, tātad, atbilstoši faktiskajai situācijai. Tas izriet no tiesībās atzītā labas ticības principa (Civillikuma 1. pants).

Tiesa arī atzīmē, ka minētās vērtības nozīme izpaužas, nosakot valsts nodevu par notariālo darbību izpildi un īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā. Laikā, kad pieteicēja saņēma dāvinājumā Nekustamo īpašumu, spēkā bija Ministru kabineta 2001. gada 23. janvāra noteikumi Nr. 28 „Noteikumi par valsts nodevu par notariālo darbību izpildi un īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā". Saskaņā ar šo noteikumu 1.1.2.2. apakšpunktu valsts nodevas likme par zvērinātu notāru veikto notariālo darbību izpildi, kā arī par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā īpašuma dāvinājuma gadījumā bija noteikta 3 procentu apmērā no nekustamā īpašuma vērtības (latos), bet ne vairāk kā 50 000 Ls. Savukārt saskaņā ar šo pašu noteikumu 3. punktu, lai aprēķinātu valsts nodevu, par nekustamā īpašuma vērtību uzskatāms augstākais no šādiem novērtējumiem: 1) līgumā norādītā atsavināšanas summa; 2) nekustamā īpašuma kadastrālais (inventarizācijas) novērtējums; 3) novērtējums, kas noteikts, ieķīlājot nekustamo īpašumu kredītiestādē. Tādējādi secināms, ka arī tiesību normas saistībā ar valsts nodevas aprēķināšanu nenoteica dāvinājuma pusēm pienākumu dāvinājuma līgumā norādīt nekustamā īpašuma vērtību. Tādējādi secināms, ka Nekustamā īpašuma vērtības norādīšana un tās apmēra noteikšana dāvinājuma līgumā ir bijusi brīva darījuma pušu izvēle.

[11] Saskaņā ar IIN likuma 11. panta piektās daļas pirmo teikumu kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar tā iegūšanu: valsts nodeva par darījuma noformēšanu, valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, komisijas nauda un citi līdzīgi izdevumi.

Lietā nav strīda, ka izdevumi par Nekustamā īpašuma iegūšanu (valsts nodevas, kancelejas nodeva un notāra atlīdzība) bijuši kopsummā 218,06 Ls.

[12] IIN likuma 11.^{9} panta piektās daļas otrais teikums noteica, ka kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī samaksātie procentu maksājumi par kredītu šā kapitāla aktīva iegādei, ja dokumentāri apliecināta informācija ļauj identificēt kredīta un kapitāla aktīva iegādes saistību.

Pieteicēja norādījusi, ka Iestāde nepamatoti nav ņēmusi vērā pieteicējas veiktos procentu maksājumus kredītiestādei.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja 2005. gada 22. decembrī noslēgusi kredīta līgumu ar kredītiestādi – AS „Parex banka" (*lietas 1. sējuma 90.? 96. lapa*). Saskaņā ar šā līguma 1.3. apakšpunktu kredīta izmantošanas mērķis ir Nekustamā īpašuma, kā arī dzīvokļa Nr. /adrese/, remonts, kā arī citu nekustamo īpašumu iegāde.

Tā kā pieteicēja Nekustamo īpašumu bija ieguvusi dāvinājuma ceļā, tiesa uzskata par pamatotu Iestādes secinājumu, ka pieteicējas procentu maksājumi bankai par minēto kredītu nav atzīstami par izdevumiem, kas iekļaujami kapitāla aktīva iegādes vērtībā.

[13] Pieteicējas ieskatā pieteicējas procentu maksājumi bankai par iepriekš minēto kredītu pierāda pieteicējas veiktos izdevumus, kas saistīti ar Nekustamajā īpašumā veikto remontu. Pieteicēja tiesas sēdē norādīja, ka kredīts bankā ir ticis ņemts, lai atdotu parādu privātpersonām par iepriekš tajā veiktajiem remontdarbiem. Pieteicēja norādījusi, ka Nekustamā īpašuma remonta kopējās izmaksas ir bijušas 51 303,28 Ls apmērā. Pieteicēja šā fakta apstiprināšanai iesniegusi šādus dokumentus:

1) 2004. gada 2. augusta aktu Nr. 02?04 par logu un vannas istabas pārsedzes remontu (*lietas 1. sējuma 99. lapa*) un SIA „/Nosaukums B/" pieteicējai izrakstītu faktūrrēķinu Nr. 08/01, kas datēts ar 2004. gada 2. augustu (*turpat, 102. lapa*); saskaņā ar šo faktūrrēķinu pakalpojums sniegts laika periodā no 2004. gada 15. jūnija līdz 30. jūlijam; summa apmaksai – 8694 Ls;

2) 2004. gada 30. septembra aktu Nr. 06?04 par iekštelpu kosmētisko remontu (*turpat, 100. lapa*) un SIA „/Nosaukums B/" pieteicējai izrakstītu faktūrrēķinu Nr. 09/11, kas datēts ar 2004. gada 30. septembri (*turpat, 103. lapa*); saskaņā ar šo faktūrrēķinu pakalpojums sniegts laika periodā no 2004. gada 12. jūnijam līdz 19. oktobrim; summa apmaksai – 27 859,50 Ls;

3) 2005. gada 30. oktobra aktu Nr. 08?05 par vannas istabas kosmētisko remontu un iekārtošanu, virtuves un koridora mēbelēšanu un iekārtošanu (*turpat, 101. lapa*) un SIA „/Nosaukums B/" pieteicējai izrakstītu faktūrrēķinu Nr. 10/11, kas datēts ar 2005. gada 30. oktobri (*turpat, 104. lapa*); saskaņā ar šo faktūrrēķinu pakalpojums sniegts laika periodā no 2005. gada 15. septembra līdz 30. oktobrim; summa apmaksai – 14 749,50 Ls;

4) kases ieņēmumu ordera kvītis, datētas ar 2004. gada 13. augustu, 12. un 28. oktobri, 2005. gada 20. novembri un 2. decembri par naudas summu 8694 Ls, 18 000 Ls, 9859,50 Ls, 7000 Ls un 7749,78 Ls samaksu SIA „/Nosaukums B/" (*turpat, 105.?107. lapa*).

[14] Saskaņā ar jau iepriekš minēto tiesību normu – IIN likuma 11.^{9} panta pirmo daļu – kapitāla pieaugumu nosaka no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas, atņemot iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību *kapitāla aktīva turēšanas laikā*. Arī šā paša panta 5.^{1} daļas otrais teikums noteica, ka veiktais ieguldījums nekustamajā īpašumā *tā turēšanas laikā* ir dokumentāri pierādāmi izdevumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma uzlabošanu un atjaunošanu, ja tie veikti pēc 1993. gada 31. decembra, un šie izdevumi nav atzīti nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības izmaksās ne pamatlīdzekļu nolietojuma veidā, ne kārtējos izdevumos.

Tiesa uzskata, ka minētajās tiesību normās ietvertais jēdziens „kapitāla aktīva turēšanas laikā" iztulkojams saistībā ar iepriekš minēto IIN likuma 11.^{9} panta ceturto daļu, kas noteic, ja kapitāla aktīvs iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, par tā iegādes vērtību uzskata dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību.

Tiesa uzskata, ka tāda interpretācija, kas pieļautu atzīt nekustamajā īpašumā pirms dāvinājuma veiktos ieguldījumus, ja nekustamais īpašums pirms dāvinājuma būtu atradies apdāvinātās personas turēšanā un ja dāvinājuma līgumā norādīta nekustamā īpašuma vērtība, būtu neloģisks un pretējs tiesību normu mērķim, aplūkojot tās sistēmiski kapitāla pieauguma kontekstā. Kā jau tiesa norādīja iepriekš (*skat. šā sprieduma 9. punktu*) tiesību normās nav

bijis obligātas prasības norādīt dāvinājuma līgumā konkrētā nekustamā īpašuma vērtību, taču, ja līdzēji izvēlējušies to norādīt, tad līdzējiem jārīkojas labā ticībā un šī vērtība jānorāda atbilstoši faktiskajai situācijai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nonāk līdz secinājumam, ka IIN likuma 11.^{9} panta pirmajā daļā un šā paša panta 5.^{1} daļā ietvertais jēdziens „kapitāla aktīva turēšanas laikā" iztulkojams tādējādi, ka ieguldījumus nekustamajā īpašumā, kas tikuši veikti pirms dāvinājuma, varētu atzīt vien tādā gadījumā, ja nekustamais īpašums pirms dāvinājuma būtu atradies apdāvinātās personas turēšanā un ja dāvinājuma līgumā nekustamā īpašuma vērtība nebūtu norādīta. Tiesas ieskatā gadījumos, kad dāvinājuma līgumā bijusi norādīta nekustamā īpašuma vērtība, pirms dāvinājuma veiktajiem ieguldījumiem kapitāla pieauguma kontekstā zūd nozīme.

Tādējādi par Nekustamā īpašumā veikto ieguldījumu var tikt atzīti tikai tādi izdevumi, kas būtu radušies un būtu veikti pēc tam, kad persona ieguvusi īpašuma tiesības. Lietā nav strīda, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējas uzrādītie izdevumi radās, pirms viņa bija ieguvusi īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu (pēdējais maksājums par remontu veikts 2005. gada 2. decembrī).

Līdz ar to tiesa secina, ka Iestāde pamatoti neiekļāva Nekustamajā īpašumā veikto ieguldījumu izdevumus, kas pamatoti ar laika periodā no 2004. gada 15. jūnija līdz 2005. gada 30. oktobrim Nekustamajā īpašumā veikto remontu izmaksas apliecinošiem dokumentiem.

[15] Pieteicēja arī norādījusi, ka, aprēķinot kapitāla pieaugumu, no Nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas būtu atskaitāmi izdevumi, kas samaksāti tiesu izpildītājam sakarā ar tā atsavināšanu.

Tiesa nekonstatē, ka šāds apsvērums izrietētu no tiesību normām, tādēļ tiesa to noraida kā nepamatotu.

[16] Pieteicēja arī norādīja uz to, ka viņas ieskatā nepamatoti liela summa no Nekustamā īpašuma atsavināšanā iegūtās summas tikusi novirzīta tiesu izpildītājam.

Pieteicēja tiesas sēdē lūdza tiesu iegūt informāciju no kredītiestādes, kāds apmērs no Nekustamā īpašuma atsavināšanā iegūtās summas bija novirzīts pieteicējas saistību dzēšanai pret kredītiestādi. Tiesa sākotnēji apmierināja šo lūgumu un atlika lietas izskatīšanu. Taču, izvērtējot vēlreiz šādas informācijas pieprasīšanas nepieciešamību, tiesa secināja, ka izskatāmajā lietā esošā strīda ietvaros šim jautājumam nav nekādas nozīmes.

Tiesa norāda uz Augstākās tiesas paustajām atziņām. Izvērtējot tiesību normas, kuras noteic, kā aprēķināms nodoklis no kapitāla pieauguma, secināms, ka vienīgais šā nodokļa aprēķināšanas priekšnosacījums ir tas, ka īpašuma pārdošanas vērtība ir lielāka nekā tā iegādes vērtība. Tieši šī starpība veido apliekamo ienākumu. Proti, ar nodokli tiek aplikts kapitāla pieaugums, kas atbilst arī ienākuma nodokļa principam kopumā (*skat. Augstākās tiesas 2015. gada 29. septembra sprieduma lietā Nr. SKA?431/2015 8. un 10. punktu, 2015. gada 30. marta sprieduma lietā Nr. SKA?26/2015 17. punktu*).

Lietā nav strīda, ka Nekustamais īpašums tika atsavināts par 72 000 Ls. Tikai šī summa arī izmantojama kapitāla pieauguma aprēķināšanā.

[17] Pieteicējai izskatāmās lietas risinājums šķiet netaisnīgs, jo pieteicēja no Nekustamā īpašuma atsavināšanas ieguvusi tikai saistību (daļēju) dzēšanu pret kredītiestādi un tās rezultātā pieteicējai ir radušās papildu finansiālas saistības nodokļu nomaksas pienākuma veidā. Tomēr tiesa norāda, ka tas atbilst nodokļu tiesību normām, jo tajās nav paredzēts izņēmums no pienākuma maksāt nodokli par kapitāla pieaugumu gadījumos, ja īpašuma pārdošanā iegūtā summa tiek novirzīta nodokļa maksātāja saistību dzēšanai. Līdz ar to nav konstatējams Lēmuma prettiesiskums, nosakot pieteicējai pienākumu maksāt nodokli konkrētajos apstākļos.

[18] Tiesa ir noskaidrojusi un izvērtējusi visus pieteicējas argumentus, kuriem ir nozīme no tiesību viedokļa, proti, ir izšķiroši ietekmējuši lietas izskatīšanas rezultātu. Ievērojot procesuālās ekonomijas principu, pārējos argumentus tiesa nevērtēs.

[19] Ņemot vērā šā sprieduma motīvu daļā iepriekš secināto, tiesa atzīst, ka pieteicējai, zinot par Nekustamā īpašuma atsavināšanas faktu un to, ka tā pārdošanas vērtība bija lielāka nekā tā iegādes vērtība, bija pienākums deklarēt Iestādei ienākumu no kapitāla pieauguma. Līdz ar to tiesa atzīst, ka Lēmums, ar kuru pieteicējai noteikts nomaksai budžetā IIN par ienākumu no kapitāla pieauguma saistībā ar Nekustamo īpašumu, ir tiesisks un pamatots.

[20] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29. panta otro daļu par nodokļu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Tiesa konstatē, ka IIN likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Lai pārbaudītu nokavējuma naudas aprēķinu pareizību, ir jānoskaidro, vai Iestāde pareizi noteikusi nodokļa nomaksas kavējuma sākuma dienu.

Saskaņā ar IIN likuma 19. panta 5.^{3} daļu maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15. datumam, ja ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas mēnesī pārsniedz 711,44 *euro*.

Nekustamais īpašums tika pārdots izsolē 2012. gada 6. decembrī. Saskaņā ar zvērināta tiesu izpildītāja Iestādei sniegto informāciju izsolē iegūtie naudas līdzekļi tika novirzīti sprieduma izpildes izdevumu segšanai, kā arī 2013. gada 21. maijā pārskaitīti kredītiestādei daļējai parāda dzēšanai izpildu lietas ietvaros (*lietas 146.?147. lapa*). Arī saskaņā ar zemesgrāmatā reģistrētajiem datiem pieteicējas īpašumtiesības uz Nekustamo īpašumu izbeigušās 2013. gada maijā.

Tiesa atzīst, ka no iepriekš minētā Iestāde izdarījusi pareizu secinājumu, ka konkrētajā gadījumā par ienākumu gūšanas mēnesi uzskatāms 2013. gada maijs.

Tiesa secina, ka tādējādi Iestāde ir pamatoti noteikusi, ka pieteicējai deklarācija par ienākumu no Nekustamā īpašuma atsavināšanas bija jāiesniedz līdz 2013. gada 15. jūnijam. Tā kā 2013. gada 15. jūnijs bija sestdiena, deklarācijas iesniegšanas termiņš bija 2013. gada 17. jūnijs.

Saskaņā ar IIN likuma 19. panta 3.^{2} daļu maksātājs iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šā panta 5.^{3} daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla iesniegšanas dienas.

Ņemot vērā minēto tiesību normu, tiesa secina, ka Iestāde ir pamatoti noteikusi, ka pieteicējai IIN par ienākumu no Nekustamā īpašuma atsavināšanas bija jāiemaksā budžetā līdz 2013. gada 2. jūlijam. Tādējādi Iestāde pamatoti atzinusi IIN nomaksas nokavējuma sākumu 2013. gada 3. jūlijā.

Apkopojot iepriekš minēto, tiesa nekonstatē, ka nokavējuma naudas maksājumi pieteicējai būtu aprēķināti bez tiesiska pamata vai par lielāku laika periodu nekā faktiski nokavēta nodokļa samaksa.

[21] Par nomaksai noteiktā IIN un nokavējuma naudas matemātisko aprēķinu pareizību lietā strīda nav.

[22] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir pamatots, bet pieteikums – noraidāms.

[23] Pieteicēja bija lūgusi arī piešķirt zaudējumu atlīdzinājumu.

Prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu vienmēr ir pakārtots prasījumam par administratīvo aktu. Tā kā tiesa noraida prasījumu par Lēmuma atcelšanu, tad prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu ir jānoraida, sīkāk nevērtējot tā pamatotību.

[24] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 285. panta otro daļu lēmumu, kas tiek pieņemts lietas izskatīšanas gaitā var ietvert arī spriedumā.

Lēmuma par pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas un sprieduma pārsūdzībai Administratīvā procesa likumā ir paredzēti atšķirīgi termiņi. Taču, tā kā gan lēmums, gan spriedums ir pārsūdzami Administratīvajā apgabaltiesā, nolēmumam nosakāms viens personai labvēlīgākais pārsūdzības termiņš, proti, viens mēnesis.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.?251. pantu, 278. panta pirmās daļas 4. punktu, 285. panta otro daļu, 289.?291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2015. gada 31. marta lēmuma Nr. 22.9/L-14956 atcelšanu, kā arī morālā kaitējuma 1000 *euro* apmērā, zaudējumu 200 *euro* apmērā un atlīdzināšanu.

Atstāt bez izskatīšanas /pers. A/ pieteikumu daļā par tiesāšanās izdevumu 200 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis R. Dončenko